

PAMIATKOVÁ ZÓNA BREZNO
Zásady ochrany pamiatkového územia
Aktualizácia

HISTORICKÉ DIAĽKOVÉ POHLADY

DIAĽKOVÉ POHLADY

Pohľad na mesto z juhovýchodu

15.

Pohľad na mesto z juhovýchodu, po roku 1912.

V popredí obojstranná súvislá radová zástavba Rázusovej, vľavo juhozápadný úsek hradieb, vpravo v roku 1912 postavená prízemná budova nemocnice (mimo PZ), dole drevený Baldovský most. V pozadí výškové dominanty veží a hmotová dominanta hotela Ďumbier.

HM v Brezne, sign. F02216.

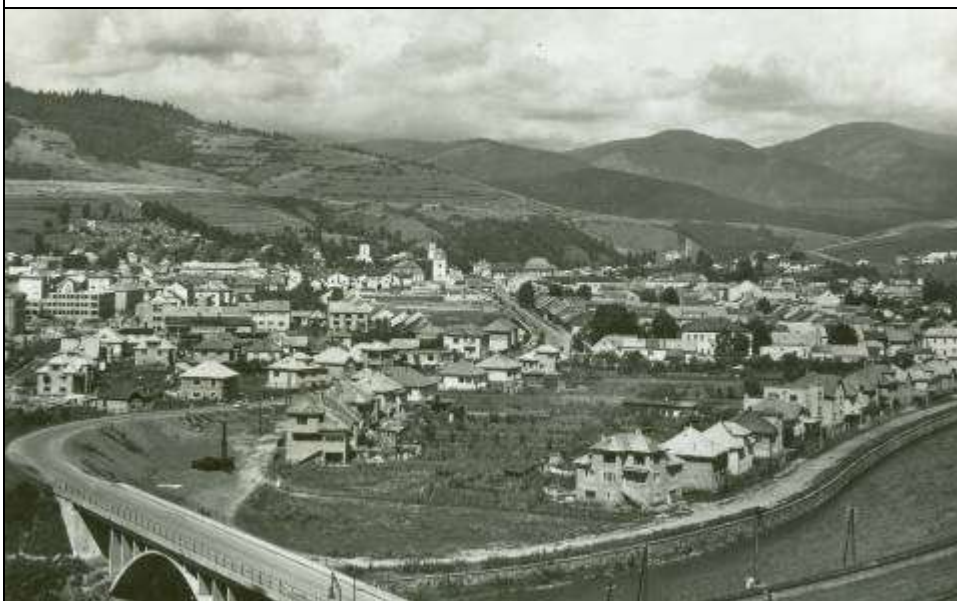

16.

Pohľad na mesto z juhovýchodu, po roku 1917.

V popredí obojstranná súvislá radová zástavba Rázusovej, na jej západnej strane vľavo viditeľný juhozápadný úsek hradieb mestského opevnenia, vľavo bývalé Valaštianske predmestie.

HM v Brezne, sign. F01897F.

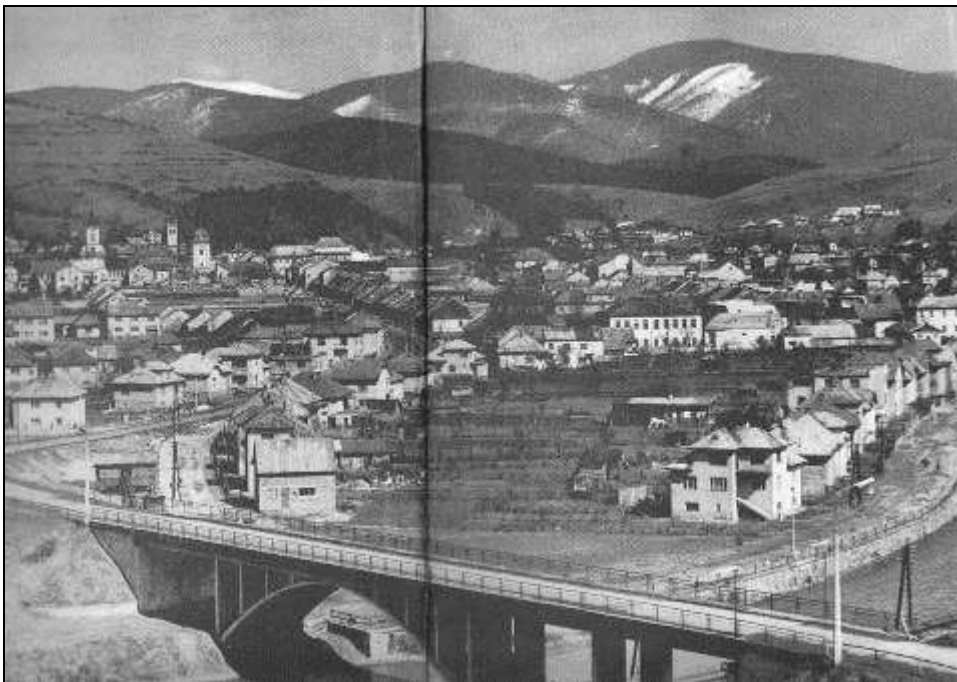
17.

Pohľad na mesto z juhovýchodu, 60. roky minulého storočia.

Výstavba nových rodinných domov južne od pamiatkovej zóny, vľavo pri juhozápadnom okraji pamiatkovej zóny výstavba pošty, vpravo Nábřežie Dukelských hrdinov.

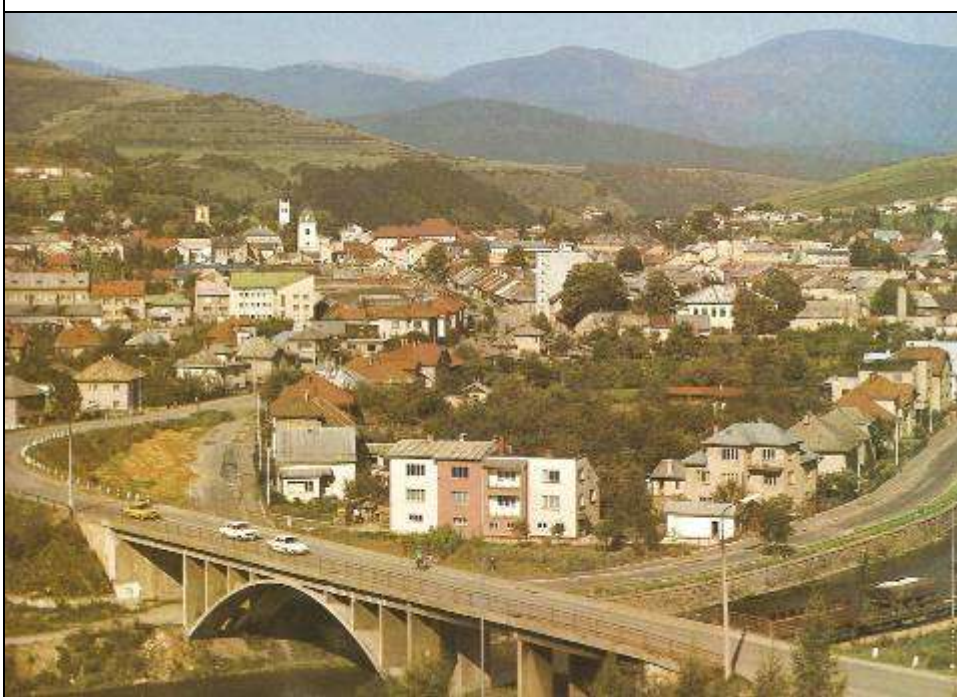
HM v Brezne, sign. F01205F.

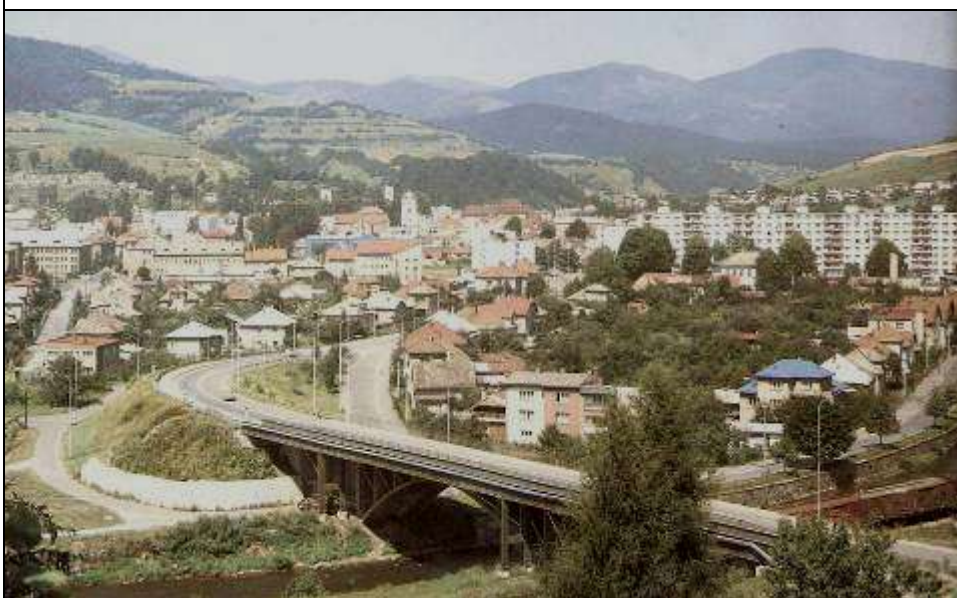
18.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z Jám, pred rokom 1965. Výstavba rodinných domov južne od pamiatkovej zóny, za ňou obojstranná súvislá radová zástavba Rázusovej, vpravo Nábrežie Dukelských hrdinov. Vľavo hore výškové dominanty mesta.
Kópia z monografie Brezno sedemstoročné, 1965. Prebal knihy.

19.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z Jám, pred rokom 1979. Pri južnom okraji pamiatkovej zóny postavená budova lesov (so zelenou strechou, pod mestskou vežou) a na križovatke Rázusovej a Černákovej vysokopodlažný panelový dom (stred obrázku). Kópia z monografie Brezno, 1979, obr. 1.

20.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z Jám, pred rokom 1990. Pri južnom okraji mesta na Černákovej ulici (pri pravom okraji) postavené ďalšie dva panelové vysokopodlažné šírko orientované domy. Kópia z monografie Brezno, 1990, obr. 55.

Pohľad na mesto z juhu z kopca Jamy

21.

Pohľad na mesto z juhu z Jám, po roku 1912.

V popredí nová železničná trať, pretínajúca pozdĺžne ostrov medzi ramenami Hrona. Za Hronom obojstranná zástavba Rázusovej ulice, vpravo predmestie Burgundia a pri pravom okraji Kožiareň.

HM v Brezne, sign. F01542F.

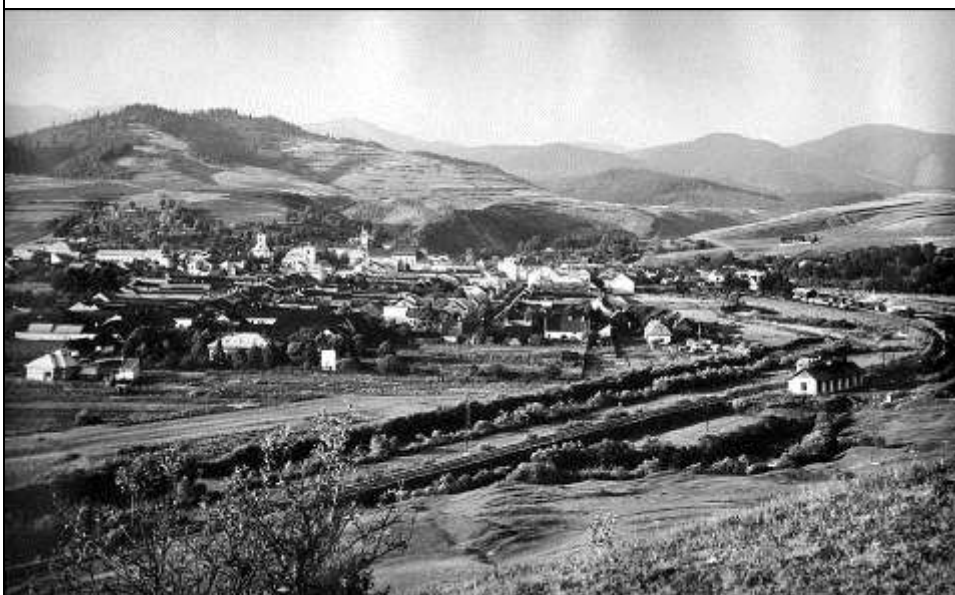

22.

Pohľad na mesto z juhu z Jám, po roku 1917.

V popredí nová železničná trať, pretínajúca pozdĺžne ostrov medzi ramenami Hrona. Za Hronom obojstranná zástavba Rázusovej a predmestia Burgundia a predmestia Burgundia s Kožiarňou. Pri pravom okraji ostrov, vymedzený ramenami Hrona, za ním predmestie Venecia. Dole pozostatok ramena Hrona, predeleného železničným násypom.

HM v Brezne, sign. F02467F.

23.

Pohľad na mesto z juhu z Jám, okolo roku 1930.

Vpredu nová železničná trať, dole pretínajúca ostrov medzi ramenami Hrona, vpravo dole pozostatky koryta pred reguláciou. Za Hronom obojstranná zástavba Rázusovej a Štúrovej ulice s Kožiarňou.

HM v Brezne, sign. F00289F.

24.

Pohľad na mesto z juhu z Jám, rok 1934.

Vpredu Rázusova ulica s obojstrannou súvislou radovou zástavbou, v pozadí zástavba s výškovými dominantami. Pri pravom okraji obojstranná zástavba Štúrovej.

HM v Brezne, sign. F00009F.

25.

Pohľad na mesto z juhu z Jám, po roku 1934.

V popredí vpravo areál nemocnice (mimo PZ), za ním vľavo zástavba Rázusovej a vpravo Štúrovej ulice. Pri dolnom pravom okraji nábrežie zregulovaného toku Hrona.

HM v Brezne, sign. F01142F.

26.

Pohľad na mesto z juhu z Jám, po roku 1938.

Vľavo dole rodinné domy na nábreží, nad domami nábrežia pri ľavom okraji smerom k stredu nová výstavba Ulice Boženy Němcovej a budov vojenského veliteľstva.

HM v Brezne, sign. F00660F.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z kopca Jamy

27.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z Jám, pred rokom 1931. Vľavo dole popri vedľajšom ramene Hrona stodoly, tvoriace záver parciel remeselníckych domov na Štúrovej ulici. Vedľajšie a hlavné rameno obopínajú ostrov, za Hronom vpravo dole predmestie Venecia. HM v Brezne, sign. F01362F.

28.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z Jám, po roku 1938. V popredí nábrežie popri zregulovanom toku Hrona s novou výstavbou rodinných domov. HM v Brezne, sign. F01143F.

29.

Pohľad na mesto z juhovýchodu z Jám, pred rokom 1998. Pri južnej hranici pamiatkovej zóny na Černákovej ulici (pri ľavom okraji) postavený vysokopodlažný panelový dom. Kópia z monografie Brezno, ktoré ti podáva ruku 1998, s. 8-9.

Pohľad na mesto z východu

30.

Pohľad na mesto z východu z vrchu Kieпка, po roku 1917. Pri ľavom okraji budovy na Kuzmányho a hotel Ďumbier, smerom doprava severná zástavba pamiatkovej zóny. Vľavo mestská veža a veža r. k. kostola Nanebovzatia Panny Márie, pri pravom okraji veža ev. a v. kostola.

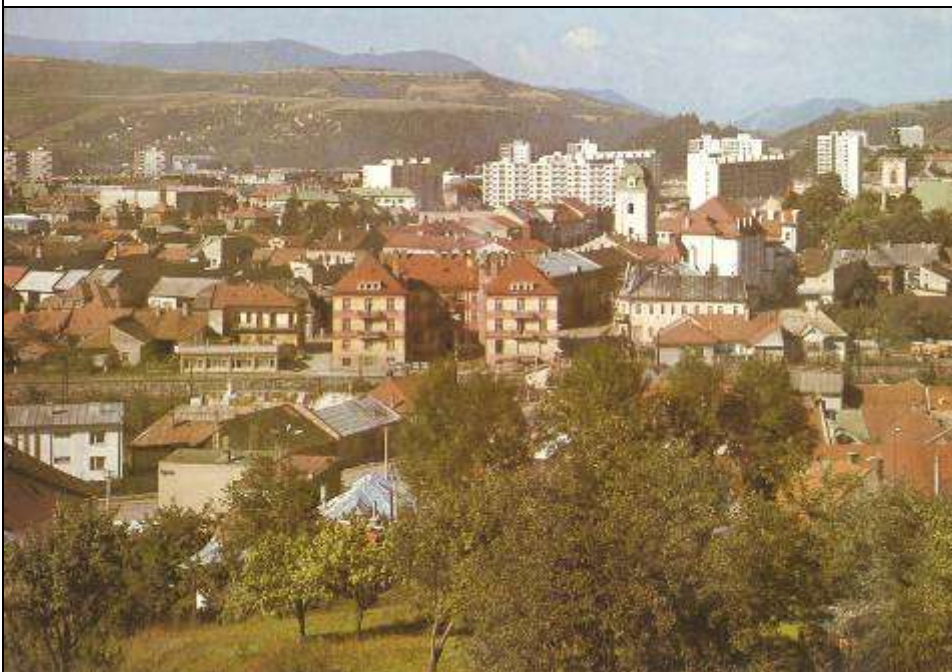
HM v Brezne, sign. F01551F.

31.

Pohľad na mesto z východu, po roku 1923. Pri ľavom okraji nájomný dom na Kuzmányho 6, mestská veža, v strede hotel Ďumbier a r. k. kostol Nanebovzatia Panny Márie, dole strechy domov predmestia Venecia.

HM v Brezne, sign. F0011F.

32.

Pohľad na mesto z východu z kopca Kieпка, pred rokom 1979.

V strede za Hronom nájomný dom na Kuzmányho 6, doľava zástavba na Nábřeží Dukelských hrdinov. V pozadí za mestskou vežou a r. k. kostolom Nanebovzatia Panny Márie už vystavaná časť sídliska dr. Clementisa s vysokopodlažnou panelovou výstavbou bytových domov.

Kópia z monografie Brezno, 1979, obr. 2.

Pohľad na mesto zo severovýchodu

33.

Pohľad na mesto zo severovýchodu z vrchu Kieпка, po roku 1912. Vľavo za zalesneným svahom pri vedľajšom ramene Hrona rad stodôl v závere zástavby západnej strany Štúrovej ulice. Vpravo od nich budova bývalej meštianskej školy na Štúrovej ulici (dnes gymnázium) a synagóga. HM v Brezne, sign. F0 1145F.

34.

Pohľad na mesto zo severovýchodu, po roku 1930. Bližší pohľad, dole so strechami domov predmestia Venecia. Za Hronom pri ľavom okraji budova Sokolovne a bývalej meštianskej školy (dnes gymnázium), v strede synagóga. Vpravo domy severného konca Štúrovej. V pozadí vpravo na Lúkach (pod zalesneným svahom) tzv. Dolný mlyn. HM v Brezne, sign. F02360F.

35.

Pohľad na mesto zo severovýchodu, rok 2010. Dole so strechami domov bývalého predmestia Venecia. Za Hronom pri ľavom okraji budova Sokolovne, a funkcionalistická vila, za ňou budova bývalej meštianskej školy (dnes gymnázium), v strede synagóga.

Pohľad na mesto zo severu

36.

Pohľad na mesto zo severu z Drakšiar, pred rokom 1906. Dole v strede budova bývalej elementárnej školy, vpravo od nej svätyňa neskorogotického kostola, dnes kaplnka sv. Kríža. Nad ňou mestská veža a vpravo r. k. kostol Nanebovzatia Panny Márie. HM v Brezne, sign. F01550F.

37.

Pohľad na mesto zo severu, po roku 1918. Dole v strede budova bývalej elementárnej školy, vpravo svätyňa neskorogotického kostola, dnes kaplnka sv. Kríža a veža ev. a. v. kostola. HM v Brezne, sign. F02143F.

Pohľad na severný okraj pamiatkovej zóny

38.
Pohľad z juhovýchodu z ľavého brehu Hrona, okolo roku 1910. Dvorová zástavba parciel domov východnej strany Chalupkovej ulice, za domami budova elementárnej školy.
HM v Brezne, sign. F01473F.

39.
Pohľad z juhovýchodu z ľavého brehu Hrona, august 2010. Dvorová zástavba parciel domov východnej strany Chalupkovej ulice, vľavo veža ev. a. v. kostola, vpravo budova elementárnej školy.

Pohľad na mesto zo severu

40.

Pohľad zo severu z vrchu Dúbravka, okolo roku 1930. V popredí ev. a. v. kostol, za ním zástavba Chalupkovej ulice, vpravo dvorová zástavba severnej strany Námestia M. R. Štefánika. HM v Brezne, sign. F00291F.

41.

Pohľad zo severu z vrchu Dúbravka. V popredí ev. a. v. kostol, vpravo dvorová zástavba severnej strany Námestia M. R. Štefánika ukončená stodolami. HM v Brezne, sign. F02129F.

Pohľad na mesto zo severozápadu

42.

Pohľad na mesto zo severozápadu z vrchu Dúbravka, litografia po roku 1895. Námestie M. R. Štefánika so založeným parkom, pri pravom dolnom rohu severozápadný úsek hradieb mestského opevnenia. HM v Brezne, sign. F01525F.

43.
 Pohľad na námestie zo severozápadu z vrchu Dúbravka, litografia pred rokom 1910. Námestie M. R. Štefánika so založeným parkom, v strede vľavo od r. k. kostola Nanebovzatia Panny Márie radnica a ďalej doľava ešte stojí stará budova mestského hostinca (dnes hotel Ďumbier). Dole dvorová zástavba domov severnej strany námestia.
 HM v Brezne, sign. F02214F.

44.
 Pohľad na mesto zo severu z vrchu Dúbravka, okolo roku 1905. Na námestí je už založený park, pri r. k. fare ešte stojí stará budova mestského hostinca. V pravom dolnom rohu drevená zvonica na starom cintoríne na Dúbravke.
 HM v Brezne, sign. F01548F.

45.
 Pohľad na mesto zo severu z vrchu Dúbravka, po roku 1915. Na námestí už bol postavený hotel Ďumbier, vľavo dole veža ev. a. v. kostola, postavená v roku 1906.
 HM v Brezne, sign. F01376F.

46.
Pohľad na mesto zo severu, po roku 1910.
V popredí dvorová zástavba domov na severnej strane Námestia M. R. Štefánika, nad ňou námestie, smerom doľava zástavba Kuzmányho a Štúrovej.
HM v Brezne, sign. F01527F.

47.
Pohľad na mesto zo severozápadu, rok 1930.
V popredí dvorová zástavba domov severnej strany Námestia M. R. Štefánika s pultovými strechami, vpravo výškové dominanty mestská veža a veža r. k. kostola Nanebovzatia Panny Márie.
HM v Brezne, sign. F00001F.

48.
Pohľad na mesto zo severu z cintorína na vrchu Dúbravka, rok 2010.
V pozadí panelová bytová výstavba pri južnom okraji pamiatkovej zóny.